

KOSMORAMA-QUIZ

Se godt på disse billeder og fortæl os, hvem de manglende personer er. Så meget kan vi røbe: Det drejer sig om tre filminstruktører, der her medvirker i andre instruktørers film. Whiskyen venter. Svar sendes til: Kosmorama, Det danske filmmuseum, Store Søndervoldstræde, 1419 København K.

LØSNING PÅ TIDLIGERE KOSMORAMA-QUIZ

De rigtige svar på quiz i Kosmorama nr. 115-116 var naturligvis: Wilmer (i »Ridderfalken«), George Peatty (i »Det store gangsterkup«) og Mr. Nicklas (i »Rosemarys baby«). Alle spillet af Elisha Cook, Jr. Vinderen blev: Jørgen Oldenburg.

Debat

OM AT VÆRE BEGAVET

Kære Ib Monty!

I din i øvrigt meget læseværdige artikel om Bergmans meget seværdige ægteskabs-TV-serie finder jeg trist nok følgende passage:

»Johan og Marianne var nok mennesker fra et ganske bestemt milieu i et ganske bestemt land på en ganske bestemt tid. Og deres problemer havde naturligvis noget med disse forhold at gøre. Men Bergman er jo ikke naturalist eller behaviorist. Han er kunstner og menneskekender, og alt for begavet og følsom til at komme med sociale og politiske løsninger. Selv i det mest utopiske socialistiske paradys vil der til alle tider være mennesker med følelser og problemer som Mariannes og Johans. Det får man ikke udryddet, førend man får udryddet menneskene«.

Adressen er jo tydelig nok, men det er især følgende sætning, der har gjort mig sur:

»Han er kunstner og menneskekender, og alt for begavet og følsom til at komme med sociale eller politiske løsninger«.

Det er sådan noget, som selv en Elsa Gress kan finde på at sige. Selv til mig, der har kendt hende i otte år, og alligevel holder meget af hende. Men det bliver det sgu' ikke mere begavet af.

Nu vil jeg slet ikke indlade mig på en analyse af, hvad det vil sige at være

menneskekender (i forhold til hvad?). Den løsevne sætning forstår jeg udmærket alle nuancer i, selv uden Kraucers og semiologernes hjælp. Men det bliver den ikke mindre uheldig af.

Politiske og sociale løsninger er nemlig kollektive og materialistiske løsninger, og så længe (for blot at nævne eet eksempel) det stadig forholder sig sådan, at den almindeligste dødsårsag i verden, globalt set, er SULT (jfr. seneste WHO-rapport), skal man da lade være med at gøre noget ved det i det omfang, man kan? Det kunne jo f. eks. være et formål i sig selv at hjælpe verdens befolkning frem til et stade, hvor der blev så meget overskud, når sulten var stillet, at de nye mætte kunne begynde at interessere sig for f. eks. Ingmar Bergmans svenske ægteskabsproblemer og får råd til at abonnere på Kosmorama?

Tror du virkelig selv for alvor på, at een eneste begavet socialist forestiller sig muligheden af at lave om på mennesket og skaffe det af med dets private følelsesmæssige problemer? Er dette ikke et anliggende, vi med sindsro og i fællesskab kan overlade til den hovmodige kirke, for hvilken menneskét aldrig har været godt nok?

Ved du ikke, at konflikt er et nøgleord i den marxistiske filosofi, der er fundamentalt anti-idealistisk (som den første filosofi overhovedet), fundamentalt dynamisk (som den første filosofi overhovedet) og dermed fundamentalt anti-absolutistisk (relativistisk)?

Kender du ikke Engels' »einsteinske« bemærkning i »Dialekt der Natur«, skrevet 30 år før Einsteins relativitetsteori (den almindelige, ikke den specielle): »Totaliteten er altid i sin vorden«? (Einstein skrev: »Tilnærmelsernes brøker er uendelige«; – jeg ser ingen afgørende forskel).

At de fleste hjemlige, selvudnævnte marxister intet ved om disse sager, behøver du vel ikke lade dig afficere af? Du er jo en alvorligt søgende sjæl, der ikke bare debatterer på basis af andenhåndsviden, men selv søger dine kilder? Du er for seriøs til at tage dét for socialisme, som de fleste kalder socialisme, når du nu ved, hvor du skal finde de bøger, socialisterne påberåber sig. Det har du vel lært på universitetet?

Men i så fald kan du heller ikke mene, at socialisterne skal lade 7 og 5 være lige, da nu i hvert fald nogle af dem ved, at realiseringen af »sociale og politiske løsninger« ikke er ensbetydende med lallende lyksalighed?

Det er altså sammen lidt trist, detteher, for jeg synes – selv som marxist af en art, sjovt nok – ofte om din Jeronimusagtige kritik. Måske fordi jeg anser mennesket for et ambibium.

Jeg tror endda, jeg kan sige på dine vegne, at du er interesseret i en dialog med folk af en fundamentalt anden grundopfattelse. Jeg er det også. Hvorfor tror du, jeg offentligt forsvarede